

Bibeltro (bokstavtro)

Kors og Bibel, illustrasjon hentet fra [Christian Art](#).

Et uttrykk jeg sliter med er uttrykket **Bibeltro** (bokstavtro). Bibeltro er et "teit" begrep! Enkelte hevner at de leser Bibelen bokstav for bokstav (objektivt) uten å legge egne subjektive fortolkninger til grunn, og at de lever (prøver å leve) 100 % i samsvar med Bibelens ord. Jeg vil hevde at dette er helt umulig!

Etter mitt syn er det totalt umulig å forholde seg til Bibelen uten å tolke den. Man må ta hensyn til at Bibelen ble skrevet i en helt annen tidsepoke enn vår, den ble skrevet på et helt annet språk og den omhandler og er skrevet inn i en kultur som er veldig ulik vår egen. Bibelens ulike bøker er ganske så sikkert påvirket av forfatternes personlige og kulturelt betingende holdninger til etikk og moral. De 66 ulike bøkene i Bibelen er skrevet av ulike forfattere over en lengre tidsperiode, hvor den enkelte forfatter i større eller mindre grad har vært inspirert av det guddommelige og det personlige.

Alle vi som leser Bibelen forholder oss subjektivt til den. Vi fortolker ut fra vår forståelsesramme, jf. [kommunikasjonsmodellen](#). Ingen er i stand til å lese Bibelen objektivt selv om man måtte ønske å gjøre det. Selvsagt kan Den Hellige ånd gi enkelte lesere åpenbaringer, men til og med da vil jeg nok tro at noen egne tanker kommer inn i fortolkningen.

Å tro at Gud eller den hellige ånd vil åpenbare den eneste korrekte fortolkning blir et for naivt syn for min del. Likeså forstår jeg heller ikke dem som sier hardnakket at Bibelen tolker Bibelen, og at skriften lett kan tolkes i lys av Jesus. Skriften alene er ikke så rett fram som det først høres ut for å være.

Jeg misliker sterkt når enkelte personer blir kritisert med begrunnelse i at de ikke er Bibeltro eller rettroende! Hva er Bibeltro? Hvem kan være 100 % Bibeltro? INGEN!

Bibelen, grunnteksten, er opprinnelig skrevet på **språkene hebraisk og arameisk** (Det gamle testamente) og på **gresk** (Det nye testamente). Bibeloversettere har neppe en helt enkel jobb med å lage troverdige og "nøytrale" oversettelser til norsk, uten å tillegge oversettelsene egne meninger og fortolkninger og uten å bli for mye påvirket av kirkehistorie og kirkekultur. En del ord i **grunnteksten** kan være tvetydige i sin mening, og det kan være vanskelige eller tilnærmet umulige å oversette "ordrett" til norsk på en slik måte at den sannsynlige opprinnelige meningen blir beholdt på en god måte. Norske bibeloversettelser har oppgjennom historien hatt litt ulikheter i fortolkningen av enkelte vers.

Bibeloversettere lar sine tolkninger i en viss grad bli styrt av ulike Bibelsyn, ideologiske føringer og rådende teologi. Man må også ta en beslutning på om man skal fokusere på helheter og sammenhenger, eller mer ha fokus på enkelttekster. En utfordring er også å få til norske oversettelser som "treffer" dagens lesere, hvor språket er moderne, forståelig og fengende.

Vår **Bibel** inneholder 66 bøker, mens katolikkene har sin versjon bestående av 73 bøker. Det har opp gjennom historien blitt foretatt vurderinger hvor enkelte bøker har blitt tatt med i dagens Bibelen, mens andre har blitt forkastet. Noen gjør også et poeng av at enkelte grunntekster som har blitt funnet ikke er 100 % identiske med andre tidligere kjente grunntekster. Nå er stort sett disse variasjonene mer av kosmetisk karakter, og dette at Bibelen ble overbrakt muntlig fra person til person (overlevert muntlig) i lange tider før ting ble skrevet ned gjør det slettes ikke unaturlig med mindre variasjoner.

Bibelen er en innholdsrik og spennende bok, men den er også **utfordrende på grunn av alle mulighetene for ulike tolkninger**. Boka er skrevet i en helt annen tid, i en annen kultur og på et helt annet språk enn vårt. Det må også foretas vurderinger om hvem som er avsender (forfatter, skribent), hvem som er mottaker (skrives/snakkes til) og hva som er tema. Bibelen lar seg ikke lese uten en viss fortolkning og analyse fra leseren.

Likevel blir jeg ofte **forbauset over hva enkelte klarer å få til av fortolkninger**, og gjerne mest dem som påstår å være "Bibeltro". Ting de hevder står klart og tydelig i sin Bibel står ikke nødvendigvis så tydelig og entydig beskrevet i min. Jeg synes enkelte med sin fortolkning gjør veien til himmelen (den smale vei) enda smalere og ekskluderende enn nødvendig. Den smale vei gjøres enda smalere enn den i utgangspunktet er, og en del superkristne opptre som fariseere med å fortelle om hvor flinke de selv er til å følge den rette veien og å fortelle om alle andre som er på "feil" vei. Andre klarer å bruke Bibelen til å forsvare ekstrem karismatikk eller meget konservativ kristendom. Både nazisme og umenneskelig asylopolitikk har blitt forsvart med Bibelen i hånda.

Hva er definisjonen på **Bibeltro** som alle kan enes om? Hva er sann bibeltroskap? Hvem skal være "dommerpanel" og ta avgjørelsen om hvem som er og hvem som ikke er Bibeltro (rettroende)? Hvem har autoritet til å kunne hevde at deres tolkning er den eneste korrekte mens andre tolker Bibelen feil?

Enkelte hoier og skriker om **intoleranse**, "**forfølgelse**", **motstand og kritikk overfor såkalte Bibeltro kristne**. Det snakkes om den frafalne kirken som har beveget seg bort fra læregrunnlaget, Bibelen, bekjennelsen, brudd med Kristi lære og tradisjonen. Kirka fører folk vill, da den tross alt har sagt ja til homoseksuelle forhold. Det er snart ikke rom og plass for de "rettroende". Jeg har bare ett ord for slik argumentasjon: **Pisspreik!**

Litt sarkasme: "Stakkers" **Bibeltro kristne**. De går rett inn i **offerrollen eller martyrollen**. De ser på seg selv som utrydningstruede ofre som det er "skuddpremie" på. Imidlertid klarer de IKKE å se hvor dømmende og truende de oppleves av andre kristne som ikke deler deres syn. Det er ikke kjekt for oss "ikke-Bibeltro" å bli dømt til død og pine samt å høre at vi ikke er rettroende av fariseergjengen.

Tradisjoner, ja. Mye går på og omhandler historie og tradisjoner. Kristne er ikke akkurat de mest fleksible med å tilpasse seg til den tiden man lever i. Slik har vi alltid trodd og gjort det, og tradisjoner er noen ganger avguder for enkelte. Det er viktigere å holde fast på gamle leveregler og tradisjoner enn å tilpasse seg til samfunnsutviklingen. Uten tilpasninger vil neppe det kristne budskapet oppfattes som relevant for dagens og framtidens befolkning.

Enkelte vektlegger i for stor grad – etter mitt syn – **det gamle testamentet (GT)**, den gamle pakt. Dette testamentet representerer først og fremst antikk og klassisk jødedom, ikke kristendom. Det er mulig å anlegge en kristen tolking av budskapet, men likevel blir det litt vel mye av det gode. Det er i hovedsak **det nye testamentet (NT)** – den nye pakt – som representerer selve den sanne kristendommen med nåde- og kjærlighetsbudskap m. m.

Begrepene **liberale og konservative kristne** brukes ofte for å sette kristne i bås. De som er konservative kristne blir gjerne sett på som de mest Bibeltro kristne. Imidlertid blir man ofte plassert i "korrekt" bås ut fra enkeltsaken homofili. Hvis man aksepterer homofile i kristne sammenhenger er man med en gang en liberal kristen.

Selv anser jeg å være en blanding av konservativ og liberal kristen. Jeg tror på det grunnleggende i Bibelen rundt Jesus sitt frelsesverk og den treenige Gud. Gud ble menneske via Jesus, for å forsone verden med seg selv. I diverse enkeltsaker blir jeg nok oppfattet som en liberal kristen.

I stedet for å dele kristne i konservative eller liberale ut fra noen få enkeltsaker kan man gjøre slik som David Åleskjær gjør i sin blogg. Han skiller mellom **høykirkelighet** og **lavkirkelighet**, eller **sakramentalisme** og **anti-sakramentalisme**. I høykirkelige miljøer er nattverd og dåp en nødvendig del av frelsen. I lavkirkelige miljøer er nattverd og dåp mer sett på som symbolske handlinger. Og så har man Frelsesarmeen da som verken praktiserer dåp eller nattverd. Begge "sider" vil hevde at de tror på og leser Bibelen. Samme bok kan tolkes på mange ulike måter, avhengig av hvem som leser og tolker den.

Til og med dem som kaller seg "Bibeltro" / rettroende er det ikke! Homofili har blitt den store saken for å avgjøre om man er på den ene siden eller den andre. Hva med andre saker? En som er Bibeltro burde også ha vært opptatt av nestekjærlighet, å ikke dømme andre, unngå pengebegjær, beskytte de svake i samfunnet, jobbe mot overgrep, være for miljøvern (beskytte skaperverket), jobbe mot baktaling av hverandre osv.

Fortolkning av Bibelen

Noen sentrale prinsipper for lesing og fortolkning av Bibelen sett med mine øyne:

- Tekstene må leses i sammenheng, helhetlig, i kontekst. Løsrevne vers fungerer dårlig for helhetens del.
- Tekstene er inspirert av Gud, men ikke nødvendigvis ordrett gjengivelse av Guds ord.
- Det kan gjøres et skille mellom det viktige og det mer perifere.
- Likeså er det et skille mellom lov og evangelium.
- Ofte er den enkle tolkningen den mest korrekte.

Det må gjøres noen vurderinger rundt:

- Litterær sammenheng, kultur/historisk sammenheng, teologisk sammenheng, livssynsmessig sammenheng og tekstens aktuelle sammenheng.

Bibeltroskap og påstander om at **Bibelen blir brukt som høyeste autoritet** er en fin teori. Etterlevelsen i praksis er det verre med, hvor alle feiler og er subjektive i sine fortolkninger og utvelgelser. Et problem er at både de som kaller seg Bibeltro og "oss andre" er selektive med vår omgang med Bibelen, om vi liker det eller ei. Alle velger bort deler av Bibelen som vi ikke finner som aktuell og interessant. F. eks. er det få/ingen som lever etter Bibelens omtaler om påkledning m. m.

Et Bibelvers som mange glemmer er dette: Ef. 4, 29: "**La ikke et eneste råttent ord komme over leppene**". Også såkalte Bibeltro kristne er kvasse i sine uttalelser på nettet og i sosiale medier. I stedet for diskusjoner rundt sak ender det ofte med personangrep og netthets mot meningsmotstandere. Også blant kristne finnes det mange nettrull, og et annet problem er hva enkelte trykker liker på og deler videre. I tillegg nører enkelte Bibeltro og konservative kristne godt opp under diverse konspirasjonsteorier.

De som påstår at de selv er Bibeltro **henger seg ofte opp i en sak**, f. eks. homofili/likekjønnes rettigheter. Hva med de andre sakene? Hva med alle oss andre som også regner oss som kristne, men som likevel har en annen fortolkning av Bibelen enn de personene som er såkalt Bibeltro? Finnes det både Bibeltro A-kristne (konservative) og ikke fullt så kristne B-kristne (liberale) som fortolker Bibelen? Muligens er liberale kristne ikke nok kristne, selv om skriften sier ganske så klart at det eneste som skal til for å bli frelst er tro og bekjennelse?

Enkelte rettroende kan i diskusjoner hevde at **hele Guds ord må forkynnes**. De påstår altså at den andre siden hopper bukk over deler av Bibelen. De hopper over vers som "klør dem i øret". Sannheten er slik jeg ser det at også de Bibeltro hopper over deler av Bibelen og vektlegger enkelte ting mer eller mindre enn andre deler. Begge sider er cirka like "gode" til å hoppe bukk over enkelte Bibelvers.

Enkelte vil hevde at Bibelen har mange **selvmotsigelser**. I første omgang kan det se ut for at det er en del slike i Bibelen, men som oftest kan man forstå nyanseforskjellene hvis man ser ting i en litt større sammenheng. Av alle ting fant jeg en ok artikkel hos [Jehovas vitner rundt dette om Bibelen motsier seg selv](#).

Morsomheten nedenfor som har versert rundt på Facebook og diverse nettsider sier noe om hvor dumt begrepet "Bibeltro" er:

Fortolkning av Bibelen: Jeg trenger noen råd!

Kjære dere som siterer Bibelen i spørsmålet om likekjønnet ekteskap. Takk for kampen for den rette tro og at homofilt samliv ikke er forenlig med Bibelen og kristendommen! Det står jo klart i 3. Mosebok 18/22 at homoseksualitet er en vederstyggelighet ... så det er jo ikke noe å snakke om!

Men nå trenger jeg noen råd om hvordan jeg skal leve etter Guds bud:

1. Hver gang jeg brenner en okse som et offer, vet jeg at dette gir en duft som velbehager Herren (3. Mosebok 1/9). Problemet er naboene!
2. Jeg ønsker å selge datteren min som slave (2. Mosebok 21/7). Med det prisnivået vi har i dag – hva mener dere er rett pris?
3. I 3. Mosebok 25/44 står det helt klart at jeg kan eie både mannlige og kvinnelige slaver så lenge de er kjøpt i et naboland. En venn av meg sier dette bare gjelder for svensker, og ikke dansker. Her trenger jeg litt hjelp – kan jeg eie dansker?
4. Jeg har en nabo som insisterer på at han skal arbeide på sabbaten. 2. Mosebok 35/2 er helt tydelig på at han skal drepes. Er jeg moralsk ansvarlig for å gjøre dette selv?
5. En venn av meg mener at selv om det er en vederstyggelighet å spise skalldyr (3. Mosebok 11/10), så er homoseksualitet verre. Jeg er uenig!! Hvem har rett?
6. I 3. Mosebok 21/20 står det klart at jeg ikke må nærme meg Guds alter dersom jeg ser dårlig. Jeg innrømmer at jeg er nærsynt og bruker briller. Må synet mitt være helt perfekt eller opererer vi med litt slingringsmann her?
7. De fleste av vennene mine går til frisøren. De klipper håret på sidene og tar skjegget i kantene. Dette er tydelig en synd i Følge 3. Mosebok 19/27. Hvordan bør de straffes?
8. Jeg har lest i 3. Mosebok 11/7-8 at jeg ikke må røre rester av en død gris, fordi det gjør meg uren. Kan jeg likevel spille fotball dersom jeg har hansker på?
9. Min onkel har gård. Han synder mot 3. Mosebok 19/19 fordi han planter to ulike avlinger på samme jorde. Kona er ikke noe bedre, fordi hun går med klær som er laget av to ulike stofftyper (blanding av bomull og polyester). Han har også den uvanen at han banner mye. Er det virkelig nødvendig at vi samler hele byen for å steine dem (3. Mosebok 24/11-16)? Er det ikke like greit å brenne de til døde i et familieselskap – slik vi pleier å gjøre med mennesker som ligger med sine slektninger (3. Mosebok 20/14)?

Jeg vet dere har gått i dybden på denne type problemstillinger. Jeg er sikker på at dere kan hjelpe meg. Takk for påminnelsen om at Guds ord er evig og uforanderlig!

Illustrasjon rundt hvor tåpelig det er å basere seg på løsrevne Bibelvers ut fra sin sammenheng

Gammel vits om en mann som slo opp og leste tilfeldige Bibelvers etter "mannakorn"-metoden:

Først fant han dette verset: «Da kastet han pengene inn i tempelet og forlot stedet. Og han gikk bort og hengte seg.» (Matt. 27,5)

Så prøvde han igjen, og fikk dette verset: «Da sa Jesus: «Gå du og gjør som han.» (Lukas 10, 37b)

Litt svett forsøkte han nok en gang, og følgende vers sto å lese: «Skynd deg, vær snar! Stå ikke der!» (1. Sam. 20.38)

Min kilde til den siste "historien": Bloggen [Davids liv](#).

Angående første historie ovenfor: Nå vil nok enkelte fort si at Bibelversene som har blitt "misbrukt" ovenfor er fra det gamle testamentet. Vi kristne sier ofte at vi lever under den nye pakten (nåden via Jesus frelsesverk), og at vi dermed i hovedsak forholder oss til det nye og ikke det gamle testamentet. Likevel kan det snakkes om å være konsekvent eller ei. **Enten følger man Bibelen slik skriften er, eller så ser man at den må fortolkes.** Alt annet blir tullele mellomløsninger som forteller at man IKKE er fullt ut Bibeltro.

Jesus-budskapet om frelsen bør være det sentrale for de som er "Bibeltro" og andre kristne. Imidlertid har kirka og andre kristne organisasjoner sporet av og er mer opptatt av tradisjoner og praksis enn hovedbudskapet. F. eks. diskusjonene rundt vigsel av likekjønnede er en avsporing fra det sentrale.

Det kan spørres om det i det hele tatt er **kirkas rolle å vie folk** (inngå ekteskap)? Hvor i Bibelen står det at dette er sentralt for kirkas virksomhet? Hvem har sagt at vigsel må finne sted i et hellig kirkerom med høykirkelig liturgi og prest som "seremonimester"/velsigner? Hvorfor aksepteres noe så u-bibelsk som **presteembedet**, da alle troende ifølge Bibelen kan regnes for å være prester? Og hvorfor gis pastorer, forsamlingsledere, emissærer etc. **så mye makt** som ofte er tilfellet, uten at det finnes muligheter for å kunne motsi dem og "prøve" forkynnelsen /åndene?

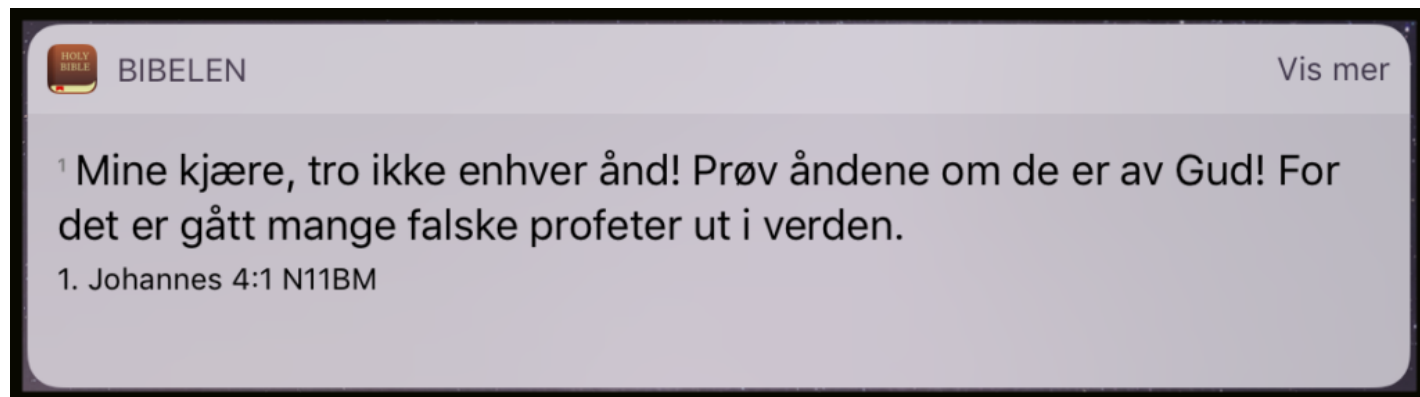
Personer som er "Bibeltro" snakker gjerne om at det som er det sentrale er **"skriften alene"**. Imidlertid stemmer teori og praksis dårlig overens på dette området. Selektiv utvelgelse av hva som er sentralt og ikke sentralt i Bibelen foretas også av de som sverger "Bibeltroskap". En del kameler svelges og sentrale problematiske forhold hoppes det bukk over.

Et problem med å være såkalt Bibel- eller bokstavtro er at man **kan miste gangsynet**. Det går en rød tråd gjennom hele Bibelen knyttet opp mot frelsesverket. Bibeltro fortolkning kan føre til at man mister helhetssynet. Alt blir spissfindigheter, bokstaver og fortolkninger av løsrevne vers. Bokstavene blir viktigere enn ånden og den levende tro.

Uansett står det en god del i Bibelen som er vanskelig å forstå både for lek og lærd (geistlige). Bibelen er på enkelte området **en utfordrende bok å lese**, og det finnes en del uforståelige mysterier i den. Spesielt bøker slik som Johannes åpenbaring er utfordrende for vår menneskelige forståelse. Som det står i Bibelen i 1. Kor. 13, 9: "For vi forstår stykkevis og taler profetisk stykkevis."

Jeg tror en del historier i Bibelen er **poetiske, billedlige og metaforiske framstillinger**. Jeg er slettes ikke sikker på om f. eks. skapelseshistorien skal tolkes bokstavelig, og det er også mulig å tolke fortapelsen (dommedag) på mange ulike måter. Uansett spiller ikke dette noen rolle for meg, min tro og Bibelens hovedbudskap. For enkelte er det et stort motsetningsforhold mellom Bibelroskap og vitenskap (vitenskapstro), noe jeg heller ikke ser som et vesentlig problem.

Det må da med Bibelen i hånden være lov til å **prøve forkynnelsen og åndene**:

Bibelvers prøv åndene

Alt som tales fra en talerstol eller utledes ut fra Bibelen er ikke nødvendigvis de ultimate sannheter.

Bruk av sin egen sunne fornuft, kritiske sans og vurderingsevne må være lov!

På Verdidebatt og i papirutgaven av Vårt Land stod det i juli 2017 et innlegg skrevet av Per Søetorp med tittelen "Har Gud virkelig sagt.....?" Ut fra dette innlegget har jeg delvis gjengitt og delvis lagt til mine egne ord i en liten "drøftelse" nedenfor:

I 1. Mos 3, 1 står det blant annet: "Har Gud virkelig sagt...?". Dette er slangens (satan/djevelens) kommentar til Eva i Paradis for å få henne til å spise av livets tre. Hun og Adam spiste av treets frukt, de ble innhentet av Gud, utestengt fra Paradis, synden kom inn i verden osv. (Billedlig historie eller faktisk historisk handling? Jeg vet ikke, men det har liten betydning for troen om det er billedlig/metaforisk eller en reell hendelse.)

Selv om utsagnet "Har Gud virkelig sagt..." medførte store konsekvenser for Adam og Eva, kan det likevel være høyst berettiget med god samvittighet å stille spørsmålet den dag i dag når det gjelder vår tro og Bibel. Å stille spørsmålet bør være lov uten å bli dømt nord og ned, og uten å bli sammenliknet med syndefallet i Bibelen.

Det må være fullt lov til å bruke sin egen sunne fornuft og vurderingsevne uten å bli stemplet med synd og villfarelse fra homogent troende. Man blir neppe nektet adgang ved Himmelporten pga. noen kritiske spørsmålsstillinger underveis i livet. Det må være lov til å stille ærlige spørsmål uten å bli tildelt titler slik som "liberal", "vantrø", "frafalle" eller andre nedlatende adjektiver.

Å tenke sunt kritisk er en gudegitt evne, og eventuelle ufravelige Bibelske sannheter tåler å bli stilt spørsmåltegn ved. Å avfeie sunn debatt og annerledestenkende troende med oppgitte skuldertrekk eller diverse fraser slik som "...det står jo i Bibelen" eller "Paulus sier jo.." er bare fordummende og ødeleggende. Det "oppleves kun som en fordummende undervurdering av oppriktig sannhetssøkende, moderne og velutdannede mennesker med lang livserfaring".

Per Søetorp kommer også opp med ei liste over spørsmål det kan være naturlig å stille seg. Han er innovert alt fra likekjønnede forhold, gjengifting, sex utenfor ekteskapet, fortapelsen, skapelsen, beklledning, hårlengde og smykker, kvinners rolle, utstøtelse fra menighet osv.

Et punkt er verdt å sitere da det treffer ekstra godt inn i denne artikkelens tema:

"Har Gud virkelig sagt at hvert eneste ord i Bibelen er Hans eget rene, klare ord som ikke skal kunne diskuteres i lys av de til enhver tid rådende omstendigheter og samfunnsforhold?"

Innlegget medførte en del debatt, men da selvsagt en del kommentarer av typen usaklige og useriøse. Selve innlegget står godt på sine egne bein uten at det er nødvendig å lese og irritere seg over alle kommentarene.

Avsporing: Per Søetorp titulerer seg selv som "Musikkprodusent og pinsepredikant emeritus." Husker godt noe av hans musikk som soloartist og som del av OKS Singers & Band på 90-tallet. Har i hvert fall vært på minst en konsert hvor han deltok på scenen. Han var en "konge" innenfor pinsebevegelsen med venner i en lengre periode.

I en periode under studietiden (1990-tallet) vanket jeg noe i pinsemenigheten Filadelfia Hønefoss.

Jeg har absolutt ikke de store planene om å drive med høytravende teologi her inne. Jeg har verken kompetanse eller interesse av slikt. Likevel:

Noen **hermeneutiske grep** (oversetting, tolkning, forklaring) må tas når Bibelen blir lest. **Tolkningsnøkler** må benyttes. Bruk av løsevne vers fra Bibelen helt ut av sin sammenheng for å få ting til å passe med sitt eget syn på ting fungerer heller dårlig.

Når Bibelen skal leses og tolkes er det viktig å ta hensyn til i hvilken **kontekst** ulike ting har blitt skrevet. Til hvem ble det skrevet til, av hvem (hvis mulig å spore)? Tidspunkt sånt ca.? Form og sjanger (poesi, lover, bildebruk osv.) har også betydning for vår forståelse og fortolkning. Vi kan ikke bare hoppe bukk over slike ting og påstå at Bibelen kan leses objektivt ord for ord uten fortolkning. Visse subjektive innslag blir det uansett. (*Fine uttrykk for noe av det samme: Den objektive eksegesi vs. den subjektive eisegesi.*)

Bibelen består som kjent både av **det gamle testamentet (GT)** og **det nye testamentet (NT)**. I det førstnevnte møter vi den gamle pakt (Moseloven, lovpakten), mens man i NT finner den nye pakt (Jesu frelsesverk via sitt blod, nådebudskapet, kjærlighetsbudskapet). De to paktene er avtaler som Gud inngikk mellom seg selv og oss mennesker på ulike tidspunkter.

År 2017 har blitt markert som et Martin Luther-år i evangelisk-lutherske sammenhenger. Det er nemlig 500 år (1517-2017) siden at han "publiserte" sine 95 teser, angivelig på en kirkedør i Wittenberg, Tyskland. Blant annet tok han oppgjør med avlatshandel, og reformasjonen (fra katolisisme til protestantisme) ble etter hvert et faktum som et resultat av Luther. Utledet ut fra alt dette rundt Luther hører man ofte følgende uttrykk i bruk:

- Skriften alene
- Kristus (Jesus) alene
- Nåden alene
- Troen alene
- Guds ære alene

I forbindelse med Bibeltroskap er det naturlig å si noen ord om «Skriften alene». Det er en flott tanke å la skriften i Bibelen få tale sitt eget tydelige språk. Det er skriften som bør være det sentrale, og ikke tradisjoner, leveregler og menneskebud. Bibelen bør ha høyere autoritet enn paven, biskoper, maktsyke prester, kirkevedtak og kirkemøter. Skriften alene bør holde.

Fin og flott teori som jeg i utgangspunktet støtter. Imidlertid tilsier all erfaring at man ikke klarer å forholde seg objektivt eller nøytralt til en tekst. Det menneskelige vil alltid blande seg inn i større eller mindre grad, og all tekst må bli utsatt for tolkning. Likeså virker det som om menneskets behov for å ha noe fast å forholde seg til (tradisjoner og regler) og behovet for å la oss lede (maktpersoner som prester m. m.) fort kan føre oss bort fra teksten. Prinsippet om "Skriften alene" er ikke fullt så lett å etterleve i praksis som man først kan tro.

Martin Luther var enkelt og greit et barn av sin tid, et produkt av sin samtid. Sett med dagens øyne, i etterpåklokskapens navn, kan mannen bli kritisert for en del av det han stod for. Dette er en annen historie som ikke passer inn her.

Et område jeg applauderer Luther for er at han har bidratt til demokratisering av kristentroen og kristenutøvelsen. Alle er i prinsippet "prester", og vi kan selv tolke vår Bibel uten å være avhengig av "ekte" prester, pastorer, forkynnere, biskoper eller andre geistlige instanser. Teologiutdannede har ikke noen større rett til å tolke og mene ting ut fra Bibelen enn oss andre "vanlig dødelige".

Begge deler av Bibelen er sentrale, men i det daglige er naturlig å ha litt sterkere fokus på det nye testamentet kontra det gamle testamentet. Vi lever den dag i dag under **den nye pakt** og IKKE under den gamle loviske pakt. Jesus har oppfylt den gamle pakt for oss.

Enkelte "bokstavtroende" har et poeng med at det er **lett å overse de deler av Bibelen vi ikke liker**. Vi blir da tross alt alle drevet av vår egoisme, våre selvfornektende handlinger og vår syndige natur. Det er ikke så behagelig å få Guds ord og dom mot seg.

Det er jo alltid en viss fare for at Bibelen blir som et koldtbord hvor vi tar med oss det vi liker og hopper over det vi ikke liker "å spise". Likevel synes jeg at de såkalte Bibeltro kristne er litt vel bastante i sine fortolkninger av Bibelen. Alt er ikke så svart-hvitt som de vil ha det til og ikke alt står i så klartekst som de hevder.

Bibelen kan minst ses på to ulike måter:

1. Den gjengir ordrett Guds ufeilbarlige ord.
2. Den gjengir Guds ord påvirket i en viss grad av menneskelige forfattere og kultur.

Jeg er definitivt tilhenger av punkt 2. Jeg er troende (troende til det meste?), men jeg sluker ikke rått alt som blir lest ut av Bibelen av de bokstavtro.

Et annet ord for å være svært bokstavtro eller Bibeltro er begrepet: **Verbalinspirasjon**. Ifølge [artikkel hos Store norske leksikon på nett pr. 24.07.2018](#) innebærer dette blant annet:

- "Verbalinspirasjon, det at hvert ord i Bibelen er guddommelig inspirert, og at den derfor er ufeilbarlig i alle ting."

Selv støtter jeg ikke fundamentalismen som ligger bak verbalinspirasjon. Jeg ligger mer opp mot det som kan kalles for **inspirasjonsteori**. Ifølge [artikkel hos Store norske leksikon på nett pr. 24.07.2018](#) innebærer dette blant annet:

- "Inspirasjonsteori, ideen om at Bibelen er inspirert av Gud."

Enkelte kan slenge ut på utsagn av typen: "Det står skrevet", "Du må lese din Bibel", "Les Bibelen slik som ordet står skrevet, og gjør etter det", "Ordet slik det står, uten menneskelige tolkninger", "Det står klart og tydelig i min Bibel", "Det står svart på hvitt", "Det står skrevet, men mange bryr seg fint lite om det" og "Ånden gjør ordet levende (og utvetydig)". De som farer med slikt er muligens **nåtidens skriftlærde**? Alt i Bibelen er ikke klart som blekk, eller klart som vann. Alt må tolkes om man liker det eller ei.

Det foreligger minst fire ulike Bibelsyn (kategorier):

- Det ateistiske

- Det liberale
- Det konservative
- Det fundamentalistiske bibelsyn

Et femte syn på Bibelen som kan føyes til er andre religioners forhold til Bibelen, hvor de i hovedsak i store trekk avviser Bibelen og forfekter sin egen tro og lære. Og så har vi humanetikene da som vel kan plasseres innenfor det ateistiske. I tillegg er det diverse flytende overganger og hybride varianter, hvor jeg f. eks. nok har et som ligger en plass mellom det liberale og det konservative. Selv kan jeg verket støtte det ateistiske eller det fundamentalistiske bibelsynet på noen som helst måte, og jeg er jo også delvis skeptisk til det konservative bibelsynet også ("mørkemannskristendommen").

Så var det **Paulus** (Saulus, født ca. 10 e.Kr.) da. Skal man ta det for god fisk alt som kommer fra ham i Bibelen? Min mening er at en del av det han uttaler er kontekstuell og historisk- / samfunnsmessig betinget. Slike forhold må det være fullt lovlig å ta avstand ifra den dag i dag i vår moderne og opplyste verden. Han har en del problematiske meninger og uttalelser om f. eks. kvinnesyn, homofilisyn og slaveri som tilhører hans historiske periode. Paulus er en viktig Bibelsk kar, men muligens er det naturlig å ignorere f. eks. 10-20 % av hans uttalelser pga. hans sterke knytninger til sin samtid som ikke har noe med selve kjerneevangeliet å gjøre.

Jeg skal ikke gå inn i en debatt om hvilken Bibeloversettelse som er mest korrekt, og om de enkelte oversettelsene ligger nært eller fjernt i forhold til grunnteksten. Imidlertid har jeg måttet flere av enkelte som påstår at Bibelen på nynorsk er det optimale, likeså bra som grunnteksten og mange ganger bedre enn bokmål-utgavene.

Det finnes forkynnere og predikanter som farer med tullball gjennom at de **hevder å ha fått "gudegitte" fortolkning av Bibelen og ordet**, som gjerne ikke kan motsies eller diskuteres. Også i enkelte profetier som framsettes er det masse rart i. Gud kan SELVSAGT tale til enkeltpersoner, men det framsettes også en del falske eller forvridde budskap som angivelig skal ha et guddommelig opphav.

En del av de Bibeltroende eller rettroende er **svært dømmende overfor andre**. Jeg har selv truffet på en del av sorten i nettdebatter, hvor enkelte av dem har oppført seg som noen store kverulerende drittsekker. De er svært dømmende overfor andre mens de selv har funnet den eneste godkjente sannheten, og det er ganske så vanlig med latterliggjøring eller stakkarsliggjøring av meddebattanter.

Begrepet Bibeltro benyttes innimellom som en hersketeknikk eller maktredskap. Det er relativt normalt i diskusjoner at "bibeltroskapskortet" eller "fariseerkortet" trekkes fram. Underforstått at motstanderen blir kategorisert som ikke-rettroende og dermed ikke skal tas seriøst og tillegges vekt i diskusjonen.

Hva feiler det oss kristne? Hvorfor er vi så dømmende mot hverandre og opptre som dommere eller fariseer/skriftlærde (hyklere) mot hverandre? Hvorfor må vi alltid sette andre i bås? Hvorfor misbruker vi Bibelen til å slå andre i hodet med den? Hvorfor bruker vi maktbegreper som Bibeltro/ikke-Bibeltro mot hverandre?

Personlig misliker jeg sterkt bevegelser slik som "Carissimi" som egentlig sier at de har den eneste korrekte fortolkning av Bibelen. Jeg finner deres arbeid som illojalt mot sin arbeidsgiver samt de flertallsvedtak og det demokrati som finnes innenfor Den norske kirke. Kirkemøtet har gjort sine lovlige vedtak som også "Carissimi" – tilhengerne bør akseptere! Muligens er bevegelser som Carissimi og tilsvarende bevegelser (deler av den konservative leiren) den nye tids fariseere og skriftlærde, dvs. hyklere som vektlegger i alt for stor grad enkelte deler av Bibelens ord og glemmer andre vel så viktige deler? (Muligens en sterk beskyldning, men selv setter de jo andre i bås og påstår at de driver med vranglære, dømmer motparten til evig fortapelse m. m.)

Jeg registrerer at Carissimi nå er en del av det like så konservative "For Bibel og bekjennelse" (FBB).

Besøk også nettsidene: Min tro/min tro bloggartikkel, tidligere innlegg her i bloggen under kategori protest kristendom og min kritikk / protestside kristendom/protestartikkel. Se også min tidligere artikkel "Mye rart skjer i kristendommens navn".

Lenker:

- Verdidebatt.no: Når Bibelen blir gjenstand for avgudsdyrkelse (Thomas Erlandsen)
- DagensDebatt.no: Hersketeknikker
- Bloggen Davids liv (David Åleskjær), Sentral inspirasjonskilde til deler av denne artikkelen.

(Denne artikkelen ble først skrevet og publisert i min gamle blogg i mars 2009, men artikkelen har etter denne tid blitt redigert og utvidet.)

Lik dette:

Laster...